ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1946

Vyhlásené: 12.06.1946 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

121.

Zákon

ze dne 16. května 1946

o zajištění pracovních sil pro zemědělskou výrobu v rámci národní výstavby státu.

Prozatímní Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

(1) Přispěti ke zdaru všech zemědělských prací, jichž řádné a včasné provedení vyžaduje zájem státu, je mravní i právní povinností obyvatelů Československé republiky.

(2) Zemědělskými pracemi podle tohoto zákona jsou též polní i zahradní pěstování zeleniny, práce v lesní výrobě, školkařství a pod.

§ 2.

K výkonu prací podle § 1 mohou býti v rámci ustanovení tohoto zákona přiděleni všichni zemědělských prací schopní muži ve věku od 15 do 55 roků a ženy ve věku od 15 do 45 roků.

§ 3.

(1) Obyvatelé všech obcí v zemích České a Moravskoslezské, kteří v těchto obcích mají řádný pobyt, jsou povinni hlásiti se podle ustanovení odstavce 3 do 8 dnů ode dne vyhlášení tohoto zákona.

(2) Ministr ochrany práce a sociální péče může vyhláškou v Úředním listě lhůtu stanovenou v odstavci 1 ve velkých městech přiměřeně prodloužiti.

(3) Hlášení podle odstavců 1 a 2 se děje u místního národního výboru (správní komise), po případě v místech, kde je sídlo okresního úřadu ochrany práce (pobočky), u tohoto úřadu (pobočky).

§ 4.

Z povinnosti hlášení podle § 3 se vyjímají:

a) osoby, které jsou ve stálém pracovním (služebním), nebo učebním poměru, podléhají povinnému nemocenskému pojištění a skutečně pracují;

b) osoby v zemědělství plně zaměstnané, dále osoby, které provozují samostatnou úřadem schválenou živnost nebo svobodné povolání, jakož i osoby, které konají vojenskou nebo bezpečnostní službu;

c) posluchači vysokých škol, kteří řádně pokračují ve studiu, a jejich absolventi, kteří se připravují ke zkouškám, a žáci středních a odborných škol veřejných nebo s právem veřejnosti;

d) ženy od 3. měsíce těhotenství a osoby, které pro nemoc nebo tělesnou či duševní vadu jsou trvale nezpůsobilé k práci, a mohou-li tuto skutečnost doložiti vysvědčením úředního lékaře okresního úřadu ochrany práce nebo jinou veřejnou listinou;

e) ženy, které vedou domácnost a při tom pečují alespoň o 1 dítě do 10 let nebo nejméně o 2 příslušníky domácnosti, kteří jsou vyňati z povinnosti hlášení podle tohoto paragrafu;

f) přednostové a členové cizích zastupitelských úřadů a příslušníci jejich rodin.

§ 5.

(1) Místní národní výbor (správní komise) pořídí seznam přihlášených osob a pojme do něho také osoby, které své povinnosti hlášení neučinily zadost, pokud mu jsou známy. Seznam neprodleně předloží ve 2 stejnopisech okresnímu úřadu ochrany práce, do jehož obvodu působnosti spadá.

(2) Okresní úřad ochrany práce (pobočka) upraví, po případě doplní, seznam a vrátí jeden stejnopis místnímu národnímu výboru, který vyrozumí osoby do něho pojaté. Místní národní výbor (správní komise) může tak učiniti tím, že seznam vyhlásí způsobem v místě obvyklým (vyvěšením, oběžníkem a podobně).

(3) Vyrozumění místním národním výborem (správní komisí) má účinky doručení výměru okresního úřadu ochrany práce (§ 3 vládního nařízení ze dne 4. června 1945, č. 13 Sb., o zatímní výstavbě úřadů ochrany práce).

§ 6.

Ministr ochrany práce a sociální péče se zmocňuje, aby vyhláškou v Úředním listě stanovil dobu, kdy se seznam podle zásad §§ 3 až 5 doplňuje.

§ 7.

Osoby pojaté do seznamu jsou povinny oznámiti předem místnímu národnímu výboru (správní komisi), po případě okresnímu úřadu ochrany práce (pobočce), každou změnu svého pobytu, má-li trvati déle 14 dnů, a oznámiti, kde se v té době budou zdržovati. Změní-li bydliště, jsou povinny mu předem oznámiti nové bydliště. V tomto případě je místní národní výbor (správní komise, okresní úřad ochrany práce nebo pobočka) ze seznamu vyškrtne a oznámí to místnímu národnímu výboru (správní komisi, po případě okresnímu úřadu ochrany práce, pobočce), v jehož obvodě je nové bydliště oné osoby. Tento úřad ji pojme do svého seznamu. Změny se oznámí příslušným okresním úřadům ochrany práce (pobočkám).

§ 8.

V každé obci zjistí místní národní výbor (správní komise) v součinnosti s místním sdružením Jednotného svazu českých zemědělců neprodleně po vyhlášení zákona a poté nejméně vždy alespoň 4 týdny před počátkem hlavních pracovních období v zemědělství přesnou potřebu pracovních sil jednotlivých zaměstnavatelů pro neodkladné zemědělské práce a oznámí ji příslušnému okresnímu úřadu ochrany práce (pobočce).

§ 9.

(1) K výkonu zemědělských prací přidělí okresní úřad ochrany práce z osob, pojatých do seznamu podle § 5, především osoby, které nevykonávají zaměstnání (povolání), nebo nejsou plně zaměstnány.

(2) Ženy lze přiděliti jen k pracím, které zpravidla vykonávají ženy. Osoby ženaté a vdané buďtež přiděleny teprve tehdy, není-li dostatek osob svobodných.

(3) Podle tohoto paragrafu lze určitou osobu přiděliti na dobu celkem 3 měsíců v jednom kalendářním roce.

§ 10.

(1) Nestačí-li pracovní síly, přidělené podle § 9, k provedení všech nezbytných zemědělských prací, přidělí se potřebné pracovní síly podle dekretu presidenta republiky ze dne 1. října 1945, č. 88 Sb., o všeobecné pracovní povinnosti, s tou odchylkou, že platí věkové hranice, stanovené v § 2 tohoto zákona.

(2) Pokud se podle tohoto paragrafu přidělí osoby k práci nad rámec dekretu presidenta republiky, č. 88/1945 Sb., platí obdobně ustanovení § 9, odstavce 3.

(3) Pokud tento zákon nestanoví jinak, platí pro pracovní poměry jím založené a pracovní poměry dosavadní obdobně příslušná ustanovení dekretu č. 88/1945 Sb.

§ 11.

(1) Ustanovení předchozích paragrafů platí přiměřeně také pro osoby, které, nepodléhajíce přihlašovací povinnosti, se dobrovolně nabídly k výpomoci při nutných zemědělských pracích v některém pracovním místě určeném podle směrnic, které vydají ministři ochrany práce a sociální péče a zemědělství.

(2) Těmto osobám nahradí příslušný okresní úřad ochrany práce z účelového jmění pro podpory při včleňování do práce podle vládního nařízení ze dne 27. srpna 1943, č. 250 Sb., rozdíl mezi mzdou, dosaženou konáním této práce a mzdou, kterou by byly dosáhly prací dosavadní; nahradí jim rovněž jízdné do přechodného pracovního místa a zpět, přesahuje-li vzdálenost mezi stálým bydlištěm (místem pobytu) a tímto místem alespoň 6 km a konaly-li zemědělské práce po dobu kratší šesti týdnů.

§ 12.

S výhradou ustanovení § 10, odstavec 1, nejsou tímto zákonem dotčena ustanovení dekretu presidenta republiky č. 88/1945 Sb.

§ 13.

Není-li možno pro neodkladné práce zemědělské opatřiti potřebné pracovní síly podle předcházejících ustanovení, mohou okresní úřady ochrany práce (pobočky) na pokyn ministerstva ochrany práce a sociální péče učiniti tato další opatření:

a) přezkoušeti nynější zaměstnání osob, které v posledních pěti letech pracovaly v zemědělství nepřetržitě alespoň 6 měsíců; tyto osoby mohou přiděliti, byť i jen dočasně, zpět do zemědělství, leč by důležité veřejné zájmy vyžadovaly, aby tyto osoby setrvaly ve svém nynějším zaměstnání;

b) přezkoušeti v součinnosti s okresními (místními) národními výbory (správními komisemi), odborovými radami a hospodářskými organisacemi, zda zaměstnanci různých pracovních odvětví jsou ve svém oboru plně produktivně činni a zda tato odvětví jsou ve veřejném zájmu stejně důležitá jako zemědělská výroba, o kterou jde. Osoby, které mohou býti uvolněny, aniž tím závažnější veřejné zájmy utrpí újmu, mohou býti včleněny, byť i jen dočasně, do zemědělské výroby, pokud tomu nebrání zvláště závažné důvody osobní, aby tak bylo zajištěno spravedlivé rozdělení pracovních sil mezi zemědělstvím a ostatními pracovními obory.

§ 14.

(1) Jednání a opominutí příčící se ustanovením tohoto zákona nebo předpisům vydaným k jeho provedení, trestají okresní úřady ochrany práce pořádkovou pokutou do výše 10.000 Kčs nebo

okresní národní výbory na návrh těchto úřadů správními tresty, a to pokutou do výše 100.000 Kčs nebo vězením do 1 roku anebo oběma těmito tresty.

(2) Byla-li uložena jako správní trest pokuta, buď zároveň pro případ její nedobytnosti vyměřen náhradní trest vězení podle míry zavinění v mezích sazby trestu na svobodě.

§ 15.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení, pozbude jí dnem 31. prosince 1947 a platí v zemích České a Moravskoslezské; provede jej ministr ochrany práce a sociální péče v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Dr. Beneš v. r.

Fierlinger v. r.

Dr. Nejedlý v. r. za ministra Dr. Šoltésze

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.